

La culpa és de l'àrbitre

Deixant, de moment, de banda la persistent qüestió catalana, algunes de les últimes qüestions que han preocupat i ocupat els principals instruments d'expressió del nacionalisme espanyol li han provocat una reacció repetida i, al meu parer, inquietant. Penso en tres temes: el conflicte de Gibraltar, el desestiment de la candidatura de Madrid als Jocs Olímpic i la sentència del Tribunal dels Drets Humans d'Estrasburg que tomba la doctrina Parot. En totes tres qüestions, el nacionalisme espanyol ha vist derrotades internacionalment les seves posicions. I en totes tres qüestions la resposta ha estat irritada i en un cert sentit coincident: la culpa és de l'àrbitre.

L'endemà de la derrota de la candidatura de Madrid als Jocs Olímpics, el nacionalisme espanyol va començar a blasmar d'una manera sagnant el Comitè Olímpic Internacional. No dic que en algunes coses no poguessin tenir raó. Però se sabia de bon començament que l'àrbitre, a l'hora d'atorgar

Vicenç
Villatoro

Escriptor

a l'àrbitre per evitar-te la pregunta de què has fet tu malament, quina responsabilitat hi tens. Potser has comès errors o potser no tenies la raó.

D'una manera més transcendent el procés es va repetir amb la sentència del Tribunal dels Drets Humans d'Estrasburg contra la doctrina Parot. La resposta va tornar a ser irada. El nacionalisme espanyol va tornar a donar la culpa a l'àrbitre: desacreditant i menyspreant el tribunal. No deixa de ser curiós que un sector ideològic que davant de la qüestió catalana sacralitza la llei i els tribunals organitzi manifestacions contra tribunals i lleis quan no arbitren al seu favor. Algunes de les reaccions van ser simplement esperpèntiques: vaig

cuirassament propi. Esperava tornar-me a trobar d'un moment a l'altre aquella pancarta que van treure durant el franquisme quan les Nacions Unides (conegudes llavors per les seves sigles en anglès, UNO) va condemnar tímidament el règim: "Si ellos tienen UNO, nosotros tenemos dos".

Aquesta tendència sostinguda a donar la culpa a l'àrbitre no em sembla una anècdota, sinó una informació rellevant sobre la naturalesa i el fonament ideològic del nacionalisme espanyol més genuí. Certament, hi ha també un nacionalisme jacobí de matriu esquerranosa. Però l'hegemonia del nacionalisme espanyol la té un nucli de pensament conservador, que jo crec que té les seves arrels en la Contrareforma, que es queixa de l'àrbitre simplement perquè no creu en l'arbitratge. L'arbitratge té sentit en una mentalitat diguem-ne més protestant, més nòrdica, en la qual es creu que la raó està repartida, que cadascú té les seves raons i els seus interessos legítims, i que és bo buscar un terme mitjà satisfactori per a tothom o una sortida arbitrada, que implica cessions per part de tothom. Ara, si tu véns directament de Trento i creus que tens tota la raó, sempre, com pots acceptar arbitratges? Com pots acceptar renunciïncies? Per què hauries de cedir, si tens raó? L'àrbitre només farà bé la seva feina si et dóna la raó a tu, que és qui la té. El punt entremig entre la raó i la manca de raó és erroni. És una traïció.

La culpa no és mai seva, per al nacionalisme espanyol. Sempre és de l'àrbitre. L'ONU, el Tribunal d'Estrasburg, el Comitè Olímpic Internacional... o el poble català que hauria de poder arbitrar amb el seu vot –en una direcció o en una altra!– el conflicte català. Permetin-me que acabi amb una frivolidat: Mourinho va agradar tant com a entrenador del Madrid, tot i no guanyar gairebé res, perquè va llegir perfectament la ideologia dels seus clients. Si som millors i tenim raó i malgrat tot no guanyem, és perquè tenim l'àrbitre en contra. I tenim l'àrbitre en contra per ser qui som, per ser com som, perquè hi ha una conjura contra el que representem. La culpa és de l'àrbitre perquè no ens dóna sempre la raó (quan sempre la tenim) i ens impedeix guanyar (quan som millors). Mourinho ha marxat. Però el mourinhisme s'ha quedat. No tan sols en el futbol.

El Tribunal Europeu de Drets Humans fa pública la sentència que tomba la doctrina Parot.

uns Jocs Olímpics, era aquest Comitè. La teva estratègia no és per a agradar a l'Assemblea de les Nacions Unides o al Fons Monetari Internacional. Si vols tenir uns Jocs Olímpics, qui te'ls pot donar –perquè són seus– és el COI, i és al COI a qui has d'agradar. Ho saps des del primer dia. Llavors, no pots descobrir totes les maldats del COI l'endemà d'haver perdut. I no pots donar totes les culpes

arribar a sentir en una televisió privada (vinculada amb l'església!) que, si als etarres se'ls hagués aplicat la jurisdicció militar i se'ls hagués afusellat en el seu moment, ara no hi hauria aquests problemes. Com en el cas dels Jocs Olímpics, es va insultar o menysprear el Tribunal que havia arbitrat i s'hi va veure al darrere una conjura antiespanyola. En una reacció d'entotsolament i